

Aktuální informace k realizaci projektu

- 5.10.2010 se rozběhla realizace aktivit projektu, který je zaměřen na zvyšování efektivity výchovy a vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním. Projekt bude ukončen 31.8.2012. Na projektových aktivitách spolupracujeme s partnerskými organizacemi (základní školy Merhautova a Křenová v Brně, základní škola Ústí nad Labem – Předlice a základní škola Most-Chánov a romské středisko DROM v Brně).
- Probíhalo další vzdělávání pedagogických pracovníků – zaměřené především na oblast čtenářské gramotnosti žáků.
- V období 04-06 2010 byla uzavřena výběrová řízení na zlepšení materiálních podmínek vzdělávání (vybavení odborných učeben), byly podepsány smlouvy s dodavateli, byly domluveny termíny realizace.
- Spolupráce s partnery projektu v rámci vybraných aktivit dále probíhá - např.: literární soutěž „Vyprávění z balíčku“ – ZŠ Křenová, ZŠ Merhautova, ZŠ Grafická), spolupráce probíhá v při organizování mimoškolních akcí (sportovní akce – Drom-romské středisko/romský festival Amari Kereka - ZŠ Křenová, ZŠ Merhautova, ZŠ Grafická, Drom-romské středisko/ apod.
- Aktivity projektu
  - Zvýšení efektivity včasné péče o děti se sociálním znevýhodněním
  - Zvýšení efektivity systému vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním
  - Zvýšení kompetencí žáků prostřednictvím neformálního vzdělávání
  - Prevence předčasných odchodů ze vzdělávacího systému
  - Zlepšení spolupráce s rodiči
  - Zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků prostřednictvím dalšího vzdělávání
  - Zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků prostřednictvím spolupráce s partnery
  - Zvýšení efektivity práce ŠPP prostřednictvím posílení personálního obsazení
  - Zlepšení materiálních podmínek vzdělávání – zázemí pro ITV
  - Zvýšení efektivity vzdělávání cizím jazykům prostřednictvím tvorby metodických materiálů
  - Zvýšení efekt. vzdělávání romských žáků prostřednictvím personálního posílení týmu asistentů pedagoga
- V úvodní fázi projektu byl nastaven systém řízení projektu a vedení dokumentace, byly navázány kontakty s partnery v rámci jednotlivých aktivit.
- Celodenní program školy (neformální vzdělávání) byl upraven s ohledem na cíle projektu.
- Podařilo se najít koordinátora spolupráce s rodiči a vytipovat aktivní rodiče, kteří by byli ochotni pomoci škole při vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků.
- Na základě výběrového řízení byla uzavřena smlouva s poskytovatelem vzdělávání pro pedagogické pracovníky (SbS ČR) a stanoven další postup.
- Obsadili jsme místo asistenta pedagoga (studentská pozice) studentem sociální pedagogiky.
- V rámci projektu Rovné příležitosti ke vzdělávání pro romské žáky v inkluzivní škole proběhlo slavnostní otevření opravených a nově vybavených učeben v budově na ulici Traubové. Tyto učebny budou fungovat jako centra inkluzivního vzdělávání.
- V mentorském programu začala na naší škole působit pracující mentorka romského původu. Zahájila program besedami v 9. třídách.
- V rámci spolupráce s rodiči – klub rodičů jsme nabídli možnost účasti především rodičům nových žáků – žáků 1. tříd.
- Začalo ověřování nově vznikající učebnice angličtiny pro romské žáky začínající s cizím jazykem. Výuka s pomocí této učebnice a pracovních listů probíhá ve 3. třídách.
- V rámci neformálního vzdělávání nabízí naše škola široké spektrum doučování a kroužků. Soustředíme se na podporu žáků, kteří mají zájem o další studium na středních školách.

- Daří se spolupráce přípravných tříd s rodinou a osvědčují se edukativně-stimulační skupiny v úzké spolupráci s pedagogy, asistentkou a rodiči (velký zájem rodičů, pravidelnost, hlásí se noví zájemci).
- V říjnu a prosinci 2010 proběhly návazné hodiny mentorského programu v 8. a 9. třídách naší školy. Hodiny vede mentorka – pracující Romka. Za úspěchem programu stojí především ochota a otevřenost mentorky odpovídat na zvídavé dotazy žáků. Také působí jako pozitivní vzor při formování jejich hodnotového systému.
- Schůzka klubu rodičů proběhla dne 10.11.2010 v budově školy Stará (1. stupeň). Následovalo vystoupení taneční skupiny Jagori. Po vystoupení jsme rodiče pozvali do přípravné třídy, kde jsme po prezentaci projektu probírali nápady a připomínky rodičů ke vzdělávání.
- Byl definitivně stanoven a projednán plán dalšího vzdělávání. V přípravném týdnu (26., 27.8.2010) proběhly celodenní semináře pro pedagogické pracovníky školy. Součástí těchto seminářů byl i společný blok, který se zabýval nastavením plánu DVPP. Témata seminářů: Kooperativní učení I., Genetická metoda, Diferenciace výuky, Kompetentní učitel pro 21. století//mezinárodní standardy ISSA
- Speciální pedagožka se v současné době zabývá především screeningem a diagnostikou poruch učení. Cílem snažení celého ŠPP je v tomto a dvou následujících monitorovacích obdobích dokončit speciálně pedagogické a psychologické vyšetření všech žáků naší školy s cílem definování jejich speciálních vzdělávacích potřeb.
- Aktuálně probíhá realizace ověřovací fáze metodických materiálů pro výuku romských žáků začínajících s anglickým jazykem. Na základě zkušeností z výuky zpracovává ověřovatelka (učitelka AJ ve 3. třídách) připomínky k manuálu a pracovním listům.
- Koordinace a spolupráce 3 přípravných tříd se daří, jak organizačně, tak ve spolupráci mezi sebou a v řešení vzniklých situací (třetí třída byla zřízena během září pro velký zájem rodičů a využívá předškolního centra).
- Od února 2011 běží ve zkušebním provozu ranní klub (7:00-7:45), jehož hlavním cílem je ranní příprava na výuku.
- V lednu 2011 proběhla v rámci mentorského programu exkurze skupiny děvčat z 8. a 9. tříd na pracoviště mentorky – mateřské školy pro sociálně znevýhodněné děti. Dívky zde měly možnost vidět mentorku při práci, stejně jako měly možnost se dozvědět více o programu v MŠ a péči o děti.
- Pouze pro naši školu byl zprovozněn online systém individuálního přihlašování se na DVPP na stránkách poskytovatele vzdělávání (www.sbscr.cz).
- Spolupráce s partnerskými školami probíhá na úrovni předmětových skupin.
- V tomto monitorovacím období pokračovala speciální pedagožka ve screeningu speciálních vzdělávacích potřeb našich žáků. Tentokrát se zaměřila především na poruchy chování a jejich diagnostiku, popř. intervenci.
- Hledáme spolupracovníka/spolupracovnici na pozici mentora v mentorském programu, k nástupu v září 2011
- Manuál učebnice pro romské žáky začínající s angličtinou byl upraven dle učitelů ze 2 partnerských škol a katedry anglistiky na Pedagogické fakultě MU v Brně
- V pátek 6.5.2011 proběhla na Staré další schůzka Klubu rodičů. Po vystoupení taneční skupiny Jagori se rodičům představily pracovnice školního poradenského pracoviště. Rodiče měli možnost vyjádřit se ke vzdělávání jejich dětí na naší škole. Atmosféra byla velmi příjemná a rodiče vyjádřili svou spokojenost se školou.
- V dubnu-červnu 2011 pokračovala speciální pedagožka ve screeningu speciálních vzdělávacích potřeb našich žáků. Tentokrát se zaměřila především na poruchy učení, poruchy chování a jejich diagnostiku, popř. intervenci.
- V rámci včasné péče probíhala úzká spolupráce přípravných tříd s logopedkou a školní psycholožkou na 1. stupni. - diagnostika, efektivní práce se všemi dětmi z přípravných tříd a spolupráce s písemnými informacemi o dětech s doporučením pro učitele, asistence v přípravných třídách - konzultace, spolupráce s rodiči, podpora třídního učitele s třídou
- Podařilo se nám zorganizovat návštěvu škol, které vzdělávají žáky se sociálním znevýhodněním na severu Moravy. Kromě prohlídky škol, výměny zkušeností a konference na téma vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním (prezentace příjemce dotace) byla realizována idea www stránek pro školy s obdobnou klientelou ([viz. Liga komunitních škol](http://www.ligakomunitnichskol.cz))
- učitelé se v rámci projektu zúčastnili celodenních seminářů na tato témata: Etika ve škole, Sociální vyloučení a romská rodina, Tvůrčí psaní v centrech aktivit, Mluvíci romštiny nebo romského etnolektu v českém jazykovém prostředí.

- V září 2011 pokračovala spolupráce s rodiči v rámci včasné péče. Rodiče projeví velký zájem o umístění dětí v přípravných třídách, škola otevírá tři přípravné třídy s maximálním počtem zapsaných dětí, dále edukativně-stimulační skupiny /20 zapsaných dvojic /, děti jsou umístěny děti v jednotlivých kroužcích, rodiče se mohou v přípravné třídě přímo účastnit vzdělávacího procesu.
- Metodická rada školy se schází nejméně 1x za tři měsíce. Úkoly pro toto monitorovací období (červenec - září 2011) byly stanoveny na pracovní schůzce MRŠ 13.6.2011, zhodnocení tohoto monitorovacího období proběhlo na MRŠ 5.10.2011.
- Systém neformálního vzdělávání funguje v letošním roce 2011-2012 ve velkém rozsahu (celkem běží 35 aktivit + 3 edukativně stimulační skupiny). Žáci využívají centra aktivit ve volných hodinách, v září proběhly náborové přípravy na přijímací zkoušky, do kroužků pro žáky 2. stupně.
- V mentorském programu nám aktuálně chybí mentoři, kteří by byli ochotni motivovat žáky k dalšímu studiu a zapojení se v pracovním procesu.
- Práce speciální pedagožky se v tomto monitorovacím období úzce vázala na začátek školního roku. Tzn. probíhaly přípravné práce, tvorba individuálních vzdělávacích programů, adaptační programy ve třídách, spolupráce s učiteli.
- Spolupráce s rodiči se nadále prohlubuje díky spokojenosti dětí, ESS, možnostmi rodičů vyjadřovat se k chodu přípravných tříd, neustálým vtažováním rodičů do dění školy, zapojováním rodičů a neodmítáním pomoci v jejich problému, rodičům je umožněn každodenní kontakt a pomoc dítěti přímo ve třídě a domluvat se s učitelem
- Kroužky na 1. stupni (skupiny doučování) se zaměřují na slabší žáky, na žáky s poruchami učení, probíhají v menších skupinách (6-7) žáků, což umožňuje vedoucímu kroužku intenzivněji se žákům věnovat. Některé kroužky na 1. stupni navštěvují také rodiče.
- Dne 30.11. 2011 se konala další schůzka Klubu rodičů s dětmi. Na schůzce byli přítomni 4 pracovníci DROM, romského střediska. Každý z pracovníků DROM představil své služby – nízkoprahového zařízení, terénních služeb, služeb hyg. sociálních, bezplatnou právní poradnu aj. Byla otevřena debata. Zákonní zástupci se neostýchali říct si o návod, jak se vypořádat s konkrétními problémy, které je tíží. V obecné rovině byly dotazy zodpovězeny, nabídnuta individuální konzultace přímo s konkrétními pracovníky organizace v jejím sídle.
- V říjnu, listopadu a prosinci 2011 pokračovala speciální pedagožka v dlouhodobém úkolu diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb našich žáků. Při diagnostice poruch chování pracovala s dotazníkem, konzultovala s třídními učiteli a mnoho hodin věnovala zpracování těchto informací do reportů o žácích.
- Ověřování manuálu učebnice pro žáky začínající s AJ a pracovních listů jde podle plánu, ověřovatel zapisuje do manuálu své poznatky z výuky a manuál dle potřeby a svých zkušeností dále upravuje. Současně do manuálu vkládá nové ověřené aktivity (např. hry). Začal také s tvorbou nového motivačního prostředku pro žáky – „My Activity Book“.
- Nově fungující kroužky ve včasné péči a jejich viditelná prezentace-foto a práce dětí, též pomáhají ve spolupráci s rodiči, kteří nepodnikají s dětmi výlety, neinformují děti o památkách v bydlišti...
- Pravidelně probíhají lekce ESS, kde je velmi přátelská, klidná atmosféra, bez ostychu, strachu se zeptat na problém, stránky školy, informace o škole zda umístit dítě na naši ZŠ –zápis dětí do 1. tříd.
- Programy na podporu čtenářské gramotnosti realizované školním klubem se vydařily, informujeme o nich na webu a ve školním časopise. Žáci se při nich vyzkoušeli práci se skupinou mladších žáků, pomáhali dětem s plněním úkolů v knihovně.
- Schůzka klubu rodičů proběhla dle plánu dne 7.3.2012 v knihovně/klubu ZŠ nám. 28. října. Schůzky se zúčastnili 4 hosté z oblasti sociální práce, 4 učitelky a 5 rodičů. Po besedě se zástupci OSPOD a o.s.DROM vystoupili v hale školy naši žáci z kroužků Minimerci a Osmec pod vedením p. Balogové.
- V rámci spolupráce s partnerskými školami proběhla pracovní návštěva školy v Přerově (ZŠ Boženy Němcové)//5.-7.3. 2012 a pracovní návštěva tří základních škol v Praze, které pracují v programu Začít spolu//26.3 – 28.3 2012
- Závěrečné monitorovací období projektu červenec-srpen 2012 zahrnovalo hlavní prázdniny. Z tohoto důvodu čerpala speciální pedagožka většinu období řádnou dovolenou. Během svého působení na škole se v tomto věnovala přípravě podmínek vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

- Byly vytištěny manuály pro učitele, včetně CD obsahujícího přílohy. Také byly vytištěny pracovní sešity pro žáky, které začnou být používány ve výuce AJ v září 2012. Pracovní sešity jsou používány ve 3. třídách, částečně ve 4. třídách a u některých integrovaných žáků na 2. stupni.
- V přípravném týdnu proběhly vzdělávací moduly pro učitele zaměřené především na prevenci vyhoření.
- Projekt byl ukončen 31.8.2012

Ve dnech 18.-20.5.2012 se uskutečnila v Praze konference Rovné příležitosti ke vzdělávání pro romské žáky v inkluzivní škole. Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky. Konference probíhala v Komunitním centru Prádelna (zřízeném při ZŠ Grafická) za účasti pedagogických pracovníků škol spolupracujících v rámci Ligy komunitních škol. Pozvání přijali i zástupyně MŠMT ČR a místostarosta Prahy 5.

Hlavní témata konference:

- Model komunitního a inkluzivního vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP)
- SVP dětí a žáků)

Konference se dále zabývala následujícími tématy:

- Včasná péče pro žáky se SVP
- Systém formálního a neformálního vzdělávání žáků se SVP
- Prevence předčasných odchodů ze vzdělávacího systému - kariérové poradenství
- Spolupráce s rodiči, komunitou
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků a spolupráce s partnerskými a dalšími školami
- Poradenství ve školách, které jsou navštěvovány žáky se SVP
- Asistence ve školách, které jsou navštěvovány žáky se SVP
- Materiální podmínky vzdělávání žáků se SVP
- Tvorba metodických materiálů

Informace o udržitelnosti projektu za období 1.9.2012-31.8.2013

AKTIVITA VČASNÁ PÉČE

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, který byl optimalizován pro potřeby sociálně znevýhodněných žáků, je nadále používán. Učitelky, které v rámci dalšího vzdělávání získaly certifikaci, používají nabytých znalostí a vyučují v programu ZaS.

AKTIVITA METODICKÉ MATERIÁLY - AJ

S manuálem dále pracujeme ve 3. třídách a 4. třídách naší školy. Elektronická verze manuálu je dále upravována (např. nové vyzkoušené hry). Materiály byly předány partnerským školám, na ZŠ Křenová probíhalo ověřování některých prvků ve výuce.

AKTIVITA ROZŠÍŘENÍ ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVIŠTĚ

Veškeré metodické materiály, které byly pracovníky ŠPP během trvání projektu vytvořeny a ověřeny, jsou nadále využívány. Pokračuje také spolupráce poradenských pracovníků s pracovníky partnerských škol, a to včetně sdílení metodických materiálů a postupů.

AKTIVITA - systém vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků

Nastavený a ověřený systém koordinace funguje i po skončení projektu. ŠVP ZV se na prvním stupni bude nadále opírat o program ZaS – metody aktivního učení. Vzdělávání probíhá v rámci integrovaných tematických celků podle ŠVP, přizpůsobeného potřebám sociálně znevýhodněných žáků.

AKTIVITA DVPP (další vzdělávání)

Vzdělávání na 1. stupni bylo zaměřeno na vzdělávání v oblastech programu Začít spolu. Všichni pedagogové 1. stupně a včasné péče obdrželi certifikát - Učitelka vzdělávacího programu Začít spolu na ZŠ a MŠ Brno, nám. 28.října 22. Získané vědomosti a dovednosti učitelé na 1. i 2. stupni využívají denně při výuce sociálně znevýhodněných žáků.

AKTIVITA odborné učebny

V odborných učebnách probíhá výuka v blocích s přizpůsobeným rozvrhem hodin. Dále byla realizována osvědčená integrovaná tematická výuka v odborných učebnách a přilehlých prostorách (Evropa, Pravěk, Ptáci, Vesmír, Slavní umělci), průběžně tvoříme ITV podle přání a nápadů žáků a vyučujících. Proběhly vánoční a jarní dílny v keramické dílně pro rodiče a žáky.

AKTIVITA NEFORMÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Ověřený a nastavený systém neformálního vzdělávání na naší škole pokračuje. Šíře jeho aktivit však závislá na míře ochoty a dobrovolnické práci učitelů a asistentů, popř. na dalších vnějších finančních zdrojích (dotační programy).

Ve školním roce 2012/2013 probíhaly kluby (Ranní (5 h / týden, Školní klub (denně) , Klub prevence (průběžně) , Meziklub 3 h/týden, kroužky (doučování první stupeň (každá třída) 1 h/týden, Edukativně-stimulační skupiny - 3 skupiny, příprava na přijímací zkoušky - 6 skupin, Logopedie, mediální kroužek, deskové hry, taneční kroužek.

AKTIVITA KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ

Mentorský program pokračuje ve formě besed 8. a 9. tříd se studujícími absolventy naší školy. Tento způsob realizace má hned několik výhod. Žáci se s absolventy osobně znají, jsou si věkově bližší a dostanou konkrétní informace o způsobu studia na střední škole. Studenti jsou výborným příkladem toho, že pokračovat ve studiu je možné.

AKTIVITA SPOLUPRÁCE S RODIČI

Aktuální nastavení konzultací rodičů s vedením školy, poradenským pracovištěm a třídními učiteli však umožňuje rodičům komunikovat se školou na všech úrovních kdykoli po předchozí domluvě. Navíc jsou stanoveny také konzultační hodiny všech výše uvedených. Rodiče jsou aktivně zapojováni do výuky v edukativně-stimulačních skupinách. Spolupráce probíhá na neformální bázi také při dílnách (vánoční, velikonoční) a akcích školy (Vánoční akademie, festival Amari Kereka).

AKTIVITA SPOLUPRÁCE S PARTNERY

Spolupráce s partnerskými školami probíhala formou externí supervize (setkávání učitelů ve 4 skupinách po 12 lidech, setkávání poradenských pracovníků). Setkávání dále probíhá v tříměsíčních intervalech, a to především s učiteli ze ZŠ Křenová. Skupiny učitelů jsou uspořádány podle odborností.

AKTIVITA ASISTENCE

Naší snahou jsou 3 typy asistence: odborná asistence (absolventi pedagogických oborů, snížení počtu žáků na 1 učitele), asistence individuálně integrovaným žákům, „komunitní“ asistence (asistence romským dětem a žákům – včasná péče, komunikace s komunitou), osobní asistence (pro žáka se zdravotním postižením)